

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานวนิยายภาษาอังกฤษที่ใช้ฉากเมืองไทย เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการศึกษาภาพสะท้อนเมืองไทยในมุมมองของชาวต่างชาติ และได้สื่อเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคนไทย

การวิเคราะห์นวนิยายทั้งสามเรื่อง จะดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับหัวข้อดังนี้
คือ

1. ฉากที่เป็นยุคสมัยหรือช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง

2. ด้านรูปธรรม

2.1 สภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร สถานที่ วัตถุที่ใช้ รถยนต์และ
ชุมชนแออัด

2.2 สภาพธรรมชาติที่แวดล้อมตัวละคร เช่น ทิวทัศน์ ทะเล พืชไร่ การ
พรรณนาการตกแต่งภายในบ้านหรืออาคารต่าง ๆ

3. ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม เช่น ศาสนา จารีตประเพณี ค่านิยม
ศีลธรรม รวมไปถึงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร

4. ฉากที่เป็นสภาพการดำเนินชีวิตของตัวละคร รวมถึงแบบแผนการดำเนินชีวิต
ของชุมชนและสังคม

ผลการศึกษาวิเคราะห์นวนิยายทั้งสามเรื่อง นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังกล่าวมา
ข้างต้นนี้ โดยนำเสนอว่า นวนิยายแต่ละเรื่องมีลักษณะฉากดังกล่าวอยู่เล่มในหน้าใดบ้าง

1. ฉากที่เป็นยุคสมัยหรือช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง

ผลการวิเคราะห์นวนิยายทั้งสามเรื่องพบว่า มีการใช้ฉากที่เกี่ยวกับเมืองไทย ในด้านยุคสมัยและช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่องในหนังสือหน้าต่าง ๆ ดังนี้คือ

Rice Without Rain : 6, 16, 18, 19, 73, 82, 83, 84, 120, 121, 132,
135, 136, 137, 138, และ 141
Kingdom of Make – Believe : 19, 37, 108, 120, 169, และ 260
The Big Mango : 11, 57, 59, 120 และ 332

จากการวิเคราะห์ฉากของนวนิยายทั้ง 3 เรื่อง พบว่า ใช้ฉากเหตุการณ์การเมือง และสังคมในประเทศไทย และเหตุการณ์ในต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับเมืองไทย ดังนี้คือ

เรื่องที่ 1 คือ Rice Without Rain ใช้ฉากที่แสดงช่วงเวลาที่สภาพสังคมไทยมีแนวคิดของลัทธิคอมมิวนิสต์เผยแพร่ไปในกลุ่มนักศึกษาและปัญญาชน อันทำให้เกิดความหวาดระแวงขึ้นในฝ่ายรัฐบาลและประชาชนทั่วไปว่า คอมมิวนิสต์จะทำให้สังคมไทยเกิดความวุ่นวาย เป็นยุคที่นักศึกษามีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างสูง มีการเรียกร้องความยุติธรรมให้แก่สังคม ชวนชา จนถึงขั้นที่นักศึกษาชุมนุมร่วมกับประชาชน ณ บริเวณท้องสนามหลวงและมีเหตุการณ์ที่เกิดการต่อสู้ถึงขั้นมีการตายหมู่ มีการรุกเข้าไปในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีเหตุการณ์ที่ล้วนแสดงถึงการนำเหตุการณ์ยุคนักศึกษาที่มีพลังอำนาจ ร่วมกันต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาล มีการบรรยายฉากสถานที่สำคัญ ที่เกิดเหตุการณ์จราจล มีการรวมกลุ่มของประชาชน และนิสิตนักศึกษาจนกลายเป็นประวัติศาสตร์ตอนหนึ่งของเมืองไทย คือ บริเวณท้องสนามหลวง และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฉากส่วนนี้ มีกล่าวไว้ว่า

“From where she stood on the speaker’s platform, she could see the crowd stretching from the Thammasart University gates clear across Pramane to the Temple of the Emerald Buddha.”

(Rice Without Rain : หน้า 130)

มีการกล่าวอ้างถึงยุคที่มีความหวาดกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย จนถึงขั้นมีการอ้างเหตุผลว่า จำเป็นต้องใช้กฎอัยการศึกเพื่อจัดการความวุ่นวายที่เกิดจากการก่อวินาศกรรมของฝ่ายนิคมคอมมิวนิสต์ โดยที่ภาพเหตุการณ์เด่นซึ่งเป็นภาพเหตุการณ์จริงที่เคยถูกเผยแพร่ไปทั่วโลกในยุคที่มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มนักศึกษาและฝ่ายรัฐบาลคือ ภาพศพคนที่ถูกแขวนไว้บนต้นไม้ขามในช่วงที่มีการสลายการชุมนุมของนักศึกษาและประชาชน มีการกล่าวไว้ว่า

“She reached a small clearing, next to the Thammasart gates. There was a big tamarind tree there, where she and Ned had often met after his classes. From the lowest branch of the tree now there swung a body. Jinda screamed. His face was hidden in the shadows, but his throat was rubbed raw by the thick rope, and his wrists were stumps, dripping red. A group of men ringed the tree, jeering. The man with the nailed stick shoved past them, and stood under the swinging body. As he lifted the stick and struck the dangling legs, the body swung towards Jinda.”

(Rice Without Rain : หน้า 135)

ส่วนนวนิยายอีก 2 เรื่อง คือ The Kingdom of Make – Believe และ The Big Mango นั้น ใช้ฉากในยุคของการมีสงครามเวียดนามที่กองทัพอเมริกันมาตั้งฐานทัพในประเทศไทยที่สนามบินอู่ตะเภา และทหารอเมริกันมาพักผ่อนในประเทศไทย แต่เมื่อนวนิยายทั้งสองเรื่องจะใช้เรื่องของสงครามเวียดนามเป็นการปูพื้นเรื่อง แต่การดำเนินเรื่อง

ส่วนใหญ่จะเป็นเหตุการณ์เป็นผลต่อเนื่องหลังจากสงครามเวียดนามสงบแล้ว และล้วนเป็นการดำเนินเรื่องที่เกิดขึ้นในเมืองไทยโดยตลอด ตัวละครคนหนึ่งที่เคยเป็นทหารในสงครามเวียดนาม ได้แผลเป็นมาจากการรบที่เวียดนาม เพราะบินอยู่เหนือเขตเวียดกง และถูกยิงบนเฮลิคอปเตอร์ ก็ย้อนนึกถึงเหตุการณ์สงครามนี้ว่า

“Roger thoughtfully rubbed the shrapnel scar on his cheek, the result of an enemy bullet ricocheting inside his chopper over 20 years before. He remembered thinking how, as he had flown over hostile territory, the VC and their AK-47’s had been right under his nose.”

(The Kingdom of Make-Believe : หน้า 120)

และภาพของสาวเด่นอโกโก้ในบาร์ก็เป็นภาพสะท้อนยุคหลังสงครามเวียดนาม ในไทยที่มีลูกครึ่งไทย-อเมริกันจากบรรดาทหารที่มาพักรบในเมืองไทย ดังภาพที่บรรยายไว้ดังนี้

“... a half balck, half Thai dancer gyrating to the music in a wetlook nylon bikini, ... The girl, no doubt the product of a GI father and Thai mother during the Vietnam war.”

(The Kingdom of make-Believe : หน้า 108)

ส่วนเรื่อง The Big Mango ก็เริ่มนำเรื่องด้วยเหตุการณ์ที่ประธานาธิบดีเหียงนวัน เทียว แห่งเวียดนามได้หนีฝ่ายเวียดนามเหนือออกจากกรุงไซ่ง่อน เมื่อวันที่ 21 เมษายน 1975 ดังที่กล่าวไว้ว่า

“ 21 pril 1975

Nguyen Van Thieu abruptly resigned as the president of the Republic of South Vietnam, abandoned what was left of his weary and wasted country to the North Vietnamese.”

(The Big Mango : หน้า 11)

เมื่อพิจารณานวนิยายทั้ง 3 เรื่อง ก็จะเห็นได้ว่า ทั้งสามเรื่องใช้ฉากที่เป็นเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับเมืองไทยในสภาพที่มีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกันในด้านยุคหรือสมัยของการเกิดเหตุการณ์ คือ ทั้งสามเรื่องใช้ฉากที่เป็นช่วงเวลาที่มีเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์เมืองไทยที่รู้จักกันดีทั่วโลก เพียงแต่เป็นช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป คือ เรื่อง Rice Without Rain ใช้เหตุการณ์ที่มีการต่อสู้ของ นักศึกษาและฝ่ายรัฐบาลทหาร จนเกิดการนองเลือดที่สนามหลวงและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516 และเหตุการณ์ของวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ส่วนนวนิยายอีกสองเรื่อง ใช้ช่วงเวลา ที่สหรัฐอเมริกาส่งทหารมารบที่เวียดนามและใช้เมืองไทยเป็นสถานที่พักผ่อนของทหารอเมริกันที่มารบในเวียดนาม รวมทั้งการตั้งฐานทัพไว้ที่สนามบินอู่ตะเภา ซึ่งเป็นเหตุการณ์ ในช่วง พ.ศ. 2518

2. ด้านรูปธรรม

2.1 สภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น อันประกอบด้วย อาคาร สถานที่ รถยนต์ และ
ชุมชนแออัด มีดังนี้ คือ

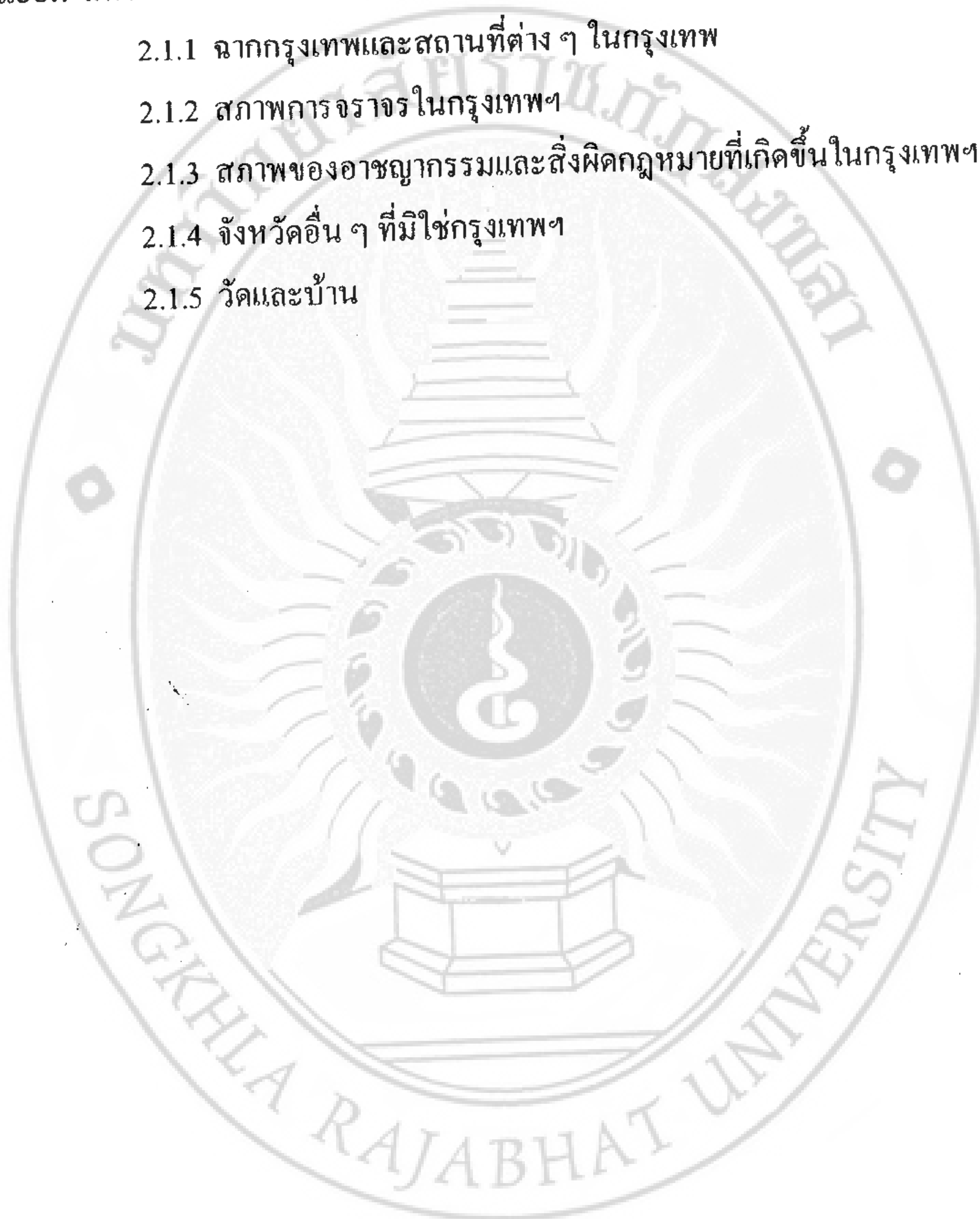
2.1.1 ฉากกรุงเทพและสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพ

2.1.2 สภาพการจราจรในกรุงเทพฯ

2.1.3 สภาพของอาชญากรรมและสิ่งผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ

2.1.4 จังหวัดอื่น ๆ ที่มีใช้กรุงเทพฯ

2.1.5 วัดและบ้าน

2.1.1 กรุงเทพ ฯ และสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพ ฯ

Rice Without Rain :

สนามหลวง - 130, 131, 134

ห้วยลำโพง - 96, 97, 98, 99

ถนนและสลัม - 95, 96, 97 และ 98

Kingdom of Make - Believe :

กรุงเทพ - 44, 51, 54, 65, 66, 67, 141, 237, 241, 267, 269

The Oriental Hotel - 37, 43, 44, 161, 165 The Trocadero - 156

Shangrilla Hotel - 175 และ the Dusit Thani Hotel - 98

สถานีตำรวจทุ่งมหาเมฆ / สถานีตำรวจลุมพินี - 185

สถานทูตอเมริกันบนถนนวิฑู - 239

The Big Mango :

กรุงเทพ ฯ - 91

The Oriental Hotel - 87, 105, 184, 221, 236, 286

The Regent Hotel - 155, 188

สถานีตำรวจทองหล่อ - 145

สถานทูตอเมริกันบนถนนวิฑู - 175

ในด้านฉากที่เป็นสภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น นวนิยายทั้งสามเรื่องมีลักษณะร่วมที่ใช้ชื่อสถานที่ที่มีอยู่จริงในเมืองไทยคือ กรุงเทพฯ ๑ โดยบรรยายสภาพของกรุงเทพฯ ๑ ตลอดถึงถนน โรงแรม สภาพการจราจร และยานพาหนะต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกรุงเทพฯ ๑ โดยเฉพาะสภาพของอาชญากรรมและสิ่งผิดกฎหมายต่าง ๆ ที่เกิดในกรุงเทพฯ ๑

ในส่วนที่เกี่ยวกับกรุงเทพฯ ๑ นวนิยายทั้งสามเรื่อง ล้วนพูดถึงสภาพของกรุงเทพฯ ๑ ที่มีใช้เป็นเมืองที่สวยงาม ตามสมญานามที่เคยมีการกล่าวไว้ว่า เป็นเมืองของชาวสวรรค์ ดังปรากฏในนวนิยายเรื่อง Rice Without Rain ที่แสดงภาพของกรุงเทพฯ ๑ ที่ปรากฏต่อสายตาของตัวละครเอกว่ามีภาพของสลัมและถนนกว้างใหญ่อยู่ใกล้เคียงกัน ดังที่บรรยายไว้ ในขณะที่ตัวเอกกำลังเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ๑ ดังนี้ว่า

Just then the train flashed past a dense, ugly section of huts. Bits of cardboard, warped planks, plastic sheets and chicken wire were all thrown together as if a storm had pushed all the houses of a very tacky village into one messy pile.

... The scene was replaced then by wide streets teeming with cars again.
(Rice Without rain : หน้า 97 – 98)

นวนิยายเรื่อง Kingdom of Make – Believe และ The Big Mango ก็แสดงภาพที่มีใช้แต่เป็นภาพสวยงามของกรุงเทพฯ ๑ เช่นกัน และยังแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่งของกรุงเทพฯ ๑ ด้วย โดยที่ Kingdom of Make – Believe บรรยายสภาพการเปลี่ยนแปลงของกรุงเทพฯ ๑ ที่ไม่น่าชื่นชม ซึ่งจัดได้ว่าเป็นเสมือนการเสียดสีวิญญานที่ร้ายแรงกว่าสภาพกรุงศรีอยุธยาแตกเสียอีก ดังกล่าวไว้ว่า

Brian reflected on the changes to the city he had first known as a young man and wondered when Bangkok had finally surrendered its soul not, like Ayudhya, to burmese warriors commercialism. Perhaps that moment when the first luxurious, five-star hotel raised its roof above the city's skyline, higher than any temple's tall, tapering chedi containing royal ashes. Or that moment when a building's location – decided by a board of directors – soared higher than any whose location had been determined by the route of a white elephant, the edict of a king, the advice of a fortune teller or the dream of a venerable monk.

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 269)

ส่วน The Big Mango ก็กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงของกรุงเทพ ฯ ที่ตัวละครเอกมีความรู้สึกไม่ประทับใจเหมือนในอดีต ดังที่กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า

(Eddie) had to admit that Bangkok had changed a lot over twenty years, and was less certain what he thought about it now.

(The Big Mango : หน้า 91)

นวนิยายทั้งสามเรื่องยังใช้สถานที่ต่าง ๆ อีกหลายแห่งที่มีอยู่จริงในกรุงเทพ เป็นฉากในการดำเนินเรื่องด้วย โดยที่เรื่อง **Rice Without Rain** ใช้ฉากสนามหลวง และ ห้วลำไผ่ ส่วนเรื่อง **Kingdom of make – Believe** และ **The Big Mango** ใช้ชื่อโรงแรมที่มีอยู่จริงในกรุงเทพ ฯ โดยเรื่อง **Kingdom of make – Believe** ใช้ฉาก The Oriental Hotel The Trocadero The Shangrilla Hotel และ The Dusit Thani Hotel ส่วนเรื่อง **The Big Mango** ก็ใช้ฉากที่เป็นโรงแรมดังนี้คือ The Oriental Hotel และ The Regent Hotel สถานที่อื่น ๆ ในกรุงเทพ ฯ ที่มีการนำมาใช้เป็นฉากก็ยังมีอีกด้วย เช่น สถานีตำรวจทุ่งมหาเมฆ สถานีตำรวจลุมพินี ในเรื่อง The Kingdom of Make – Believe สถานีตำรวจทุ่งทองหล่อ ในเรื่อง The Big Mango และทั้งสองเรื่องนี้ยังใช้สถานที่สถานทูตอเมริกันบนถนนวิฑูด้วยเหมือนกัน

2.1.2 สภาพการจราจร ในกรุงเทพ ฯ

Rice Without Rain : 98, 99, 136, 142

Kingdom of Make – Believe : 102, 112, 118

The Big Mango : 106, 108, 128, 208, 269

สภาพเด่นในกรุงเทพ ฯ ที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายทั้งสามเรื่อง คือ สภาพการจราจร ซึ่งทั้งสามเรื่องล้วนกล่าวถึงความคับคั่ง ความสับสน วุ่นวาย ของสภาพการจราจรในกรุงเทพ ฯ เรื่อง Rice Without Rain กล่าวถึงท้องถนนในกรุงเทพ ฯ เต็มไปด้วยรถว่า

“Wide streets teeming with cars.”

(Rice Without Rain : หน้า 98)

สภาพการจราจรที่คับคั่ง รีบเร่ง การค้าขายตามท้องถนน สภาพท้องถนนในกรุงเทพ ฯ เป็นภาพที่ทำให้กรุงเทพ ฯ ยามเช้า มีบรรยากาศที่ไม่สดใส เพราะควันรถและเสียงกึกก้องของรถต่าง ๆ ก็มีคำบรรยาย ไว้ดังนี้ว่า

“The roar of the buses and trucks was overpowering. A veil of dust and smoke hung in the air, so that even the early morning sunlight looked grey. On the steps of the station several children, thinner and more ragged than her brother, Pinit, were selling jasmine garlands, the slender blossoms looking already wilted.”

(Rice Without Rain : หน้า 99)

สภาพการจราจรในกรุงเทพ ฯ ถูกกล่าวไว้ในนวนิยายทั้งสามเรื่อง โดยที่สภาพความคับคั่งและไร้ระเบียบที่เป็นจุดเด่นนั้น เป็นสิ่งที่บรรยายคู่ไปกับสภาพการค้าขายของบรรดาผู้เร่ขายของ ตามท้องถนนของกรุงเทพ ฯ ที่ดูจะมีส่วนทำให้สภาพของท้องถนนวุ่นวายมากยิ่งขึ้น ดังเช่น การบรรยายไว้ในแต่ละเรื่องดังนี้ คือ

เรื่อง Rice Without Rain พูดถึงการวิ่งหนีการฆาตกรรมนักศึกษาและประชาชนที่มาชุมนุมกันว่า ตัวเอกวิ่งไปตามถนน วิ่งผ่านรถเข็นขายผลไม้และเห็นรถเข็นขายก๋วยเตี๋ยว ดังมีการบรรยายไว้ว่า

“A few fruit – vendors squatted by their wagons, scared and bewildered. They stared at her.”

(Rice Without Rain : หน้า 136)

“In the street below boys were still spinning tops, and the noodle vendor was still slicing scallions.”

(Rice Without Rain : หน้า 142)

เรื่อง The Kingdom of Make – Believe และเรื่อง The Big Mango กล่าวถึงการค้าขายตามท้องถนนของเด็ก ๆ มีการขายหนังสือพิมพ์ และพวงมาลัย ดังมีการบรรยายไว้ดังนี้

“A newsboy held up a local English language newspaper just outside the taxi window.”

(The Kingdom of Make – Believe : หน้า 102)

“A pack of street kids wearing shorts without shirts and working the roadway selling garlands of flowers.”

(The Big Mango : หน้า 108)

2.1.3 สภาพของอาชญากรรมและสิ่งผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นในกรุงเทพ ฯ

Rice Without Rain : 98

Kingdom of Make-Believe : 58, 71, 76, 77, 102, 197, 206, 213, 214, 219, 232, 233

The Big Mango : 50, 91, 103, 291, 320, 315, 321, 335

ในการกล่าวถึงกรุงเทพ ฯ นำสังเกตว่า นวนิยายทั้งสามเรื่อง กล่าวถึงสภาพของอาชญากรรมและสิ่งผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นในกรุงเทพ ฯ ในฐานะที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่สะท้อนสังคมอย่างหนึ่ง ผู้แต่งก็ใช้การพาดหัวข้อและภาพในหนังสือพิมพ์ ที่คนขายหนังสือพิมพ์เดินประกาศเพื่อเรียกร้องความสนใจให้คนซื้อหนังสือพิมพ์ การพาดหัวข่าวและภาพในหนังสือพิมพ์ของกรุงเทพ ฯ สะท้อนภาพชีวิตในเมืองที่ไม่ปลอดภัย มีอาชญากรรมเกิดขึ้นเสมอ โดยที่นวนิยายทั้งสามเรื่องล้วนกล่าวถึงหัวข่าวหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพ ฯ ว่าเป็นเรื่องของการทำผิดกฎหมาย ดังที่ เรื่อง Rice Without Rain และเรื่อง The Big Mango กล่าวไว้ว่า พาดหัวข่าวและภาพหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องการฆาตกรรม ส่วนเรื่อง Kingdom of Make – Believe มีเรื่องของการจับผู้ลักลอบขนเฮโรอีนที่คอนเมือง ดังที่กล่าวไว้ดังนี้ว่า

“Headline : Singer Mali shoots lovers inside Patpong bar!”

(Rice Without Rain : หน้า 98)

“The head of the man in the picture seemed perfectly normal on one side. A dark eye stared fixedly into the lens of the camera ...The other side of his head ... It distinctly resembled a ripe pomegranate that had been dropped onto street from a very great height.”

(The Big Mango : หน้า 50)

“A local English language newspaper ... The photographs of heroine smugglers hanging their heads in chagrin when caught in the act at Bangkok's Don Muang Airport.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 102)

นอกจากนี้ นวนิยายเรื่อง Kingdom of Make – Believe และเรื่อง The Big Mango ยังใช้จากกรุงเทพเป็นสถานที่ที่เป็นแหล่งและเส้นทางการส่งต่อยาเสพติด จนทำให้มีการฆ่าตัดตอนผู้ค้า และมีเหตุการณ์รุนแรงอันเนื่องมาจากการค้ายาเสพติดเกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังเช่น เรื่อง Kingdom of Make – Believe กล่าวถึงเรื่องการค้ากลุ่มชาวยูนานกลุ่มหนึ่งในจินภาคใต้ที่ดำเนินการด้านค้ายาเสพติด เคยทำหน้าที่เพียงส่งต่อสินค้าจากพม่ามาสู่ภาคเหนือของประเทศไทย และมีคนทำหน้าที่จัดส่งไปให้ถึงฮ่องกงต่อไป แต่ในปัจจุบันกลุ่มบุคคลเหล่านี้กลับมาอยู่ในกรุงเทพ ฯ และสามารถดำเนินการจัดส่งได้ครบทุกขั้นตอนเองแล้ว ดังที่ตัวละครคนหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดกล่าวว่า

“Yunnanese like myself and my colleagues here have only been involved in transporting opium from Burma to Northern Thailand. And our Chiu Chau friends in Bangkok such as Mr. Ma here always handed the arrangements until the shipments arrived in Hong Kong.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 213)

“But now Yunnanese of our generation living in Thailand can get travel documents; we are now Thais, after all. The younger generation of Chiu Chau Chinese living in Bangkok also feel as we do; that the time has come for us to become involved in external trafficking of opium and heroin.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 214)

ในเรื่อง The Big Mango ก็มีการกล่าวไว้ชัดเจนว่านักค้ายาเสพติดตัวฉกาจของเอเชียมาใช้ชีวิตอย่างเปิดเผยในกรุงเทพ ฯ แต่ก็ไม่มีใครใส่ใจหรือตั้งใจที่จะแก้ปัญหาย่างจริงจัง ตัวขุนล่าพ่อค้าเฮโรอีนรายใหญ่ของโลก เดินทางจากโรงงานที่สามเหลี่ยมทองคำ เดินทางมากรุงเทพ ฯ แต่กลับไม่มีใครบอกว่าเคยเห็นผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่คนหนึ่งในกรุงเทพ ฯ เลย ดังข้อความว่า

“Every major drug dealer in Asia operated openly in Bkk, and either no one could, or – perhaps – really wanted to change that. Even Khun Sa – probably the most famous heroin dealer on earth – would turn up every few months, fresh from his labors in the Golden Triangle, get his teeth cleaned, and have lunch at the Hilton with his stockbroker. After he left town, McBride would inevitably discover that absolutely no one had seen him.”

(The Big Mango : หน้า 291)

สรุป

จากสภาพการนำเสนอจากกรุงเทพ ฯ ในนวนิยายทั้งสามเรื่อง จะเห็นได้ว่าผู้ประพันธ์นวนิยายทั้งสามเรื่อง มิได้นำเสนอภาพของกรุงเทพ ฯ ว่ามีลักษณะเด่นที่เป็นเมืองสวยงาม น่าอยู่ ความงดงามและเสน่ห์ของกรุงเทพ ฯ เป็นสิ่งที่ตัวละครเห็นได้เมื่อย้อนนึกถึงอดีต แต่ภาพเด่นของกรุงเทพ ฯ ที่ปรากฏต่อสายตาของตัวละครกลับมิได้เป็นเช่นนั้น ดังที่ในนวนิยายทั้งสามเรื่องล้วนมีการกล่าวถึงสมญานามของกรุงเทพ ฯ ไว้ดังนี้ว่า

เรื่อง Rice Without Rain และ Kingdom of Make – Believe มีการให้ตัวละครในเนื้อเรื่องนึกถึง สมญานามที่กรุงเทพ ฯ มีว่าเป็นเมืองของชาวสวรรค์ - City of Angels แต่ภาพที่ปรากฏต่อหน้าของตัวละครเอกในเรื่อง Rice Without Rain กลับเป็นภาพของสลัมที่แออัด มีที่อยู่อาศัยที่มีกระดาขลัง เศษไม้กระดาน ฝาพลาสติก และรั้วลวดหนามที่ดูจะกองสุมกันอยู่ในบริเวณที่อยู่อาศัย ดังที่บรรยายไว้ว่า

“Just then the train flashed past a dense, ugly section of huts. Bits of cardboard, warped planks, plastic sheets and chicken wire were all thrown together as if a storm had pushed all the houses of a very tacky village into one messy pile.”

(Rice Without Rain : หน้า 97-98)

สมณานามเดียวกันนี้ คือ City of Angels ก็มีการใช้ในเรื่อง Kingdom of Make – Believe แต่ก็มีคำพาดพิงว่าเป็นสมณานามที่คนในอดีตให้ไว้ แต่ในปัจจุบันนี้ เมืองของชาวสวรรค์นี้ก็มีแต่ น้ำท่วมทั่วไปหมด ดังข้อความว่า

“... the City of Angels – as this place was named by somebody long ago – is flooded.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 86)

ส่วนเรื่อง The Big Mango นั้น ก็มีการกล่าวถึงสมณานามของกรุงเทพ ฯ เช่นกัน แต่มิได้กล่าวว่ากรุงเทพ ฯ เป็นเมืองสวรรค์ และยังกลับกล่าวถึงสภาพที่กรุงเทพ ฯ เต็มไปด้วยอาชญากรรม การค้ายาเสพติด การฟอกเงิน ทำให้ตัวละครในเรื่องเรียกกรุงเทพ ฯ ว่าเป็นเมืองหลวงของโลกกลับ ดังที่กล่าวว่า

“... this is Bangkok – the capital of the unknown world.”

(The Big mango : หน้า 3)

2.1.4 จังหวัดอื่นๆ ที่มีไร่กรุงเทพ ฯ

Rice Without Rain :

เชียงใหม่ 5, 16, 92

เชียงราย 9, 15, 17

Kingdom of Make – Believe :

อยุธยา 44, 51, 54, 65, 66, 67, 237, 241

The Bog Mango :

ภูเก็ต 237, 249

นวนิยายทั้งสามเรื่องใช้ฉากสถานที่อื่น ๆ ในเมืองไทยที่มีไร่กรุงเทพ ฯ ด้วย และจังหวัดที่นำมากล่าวถึงเหล่านั้นล้วนเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว และจะมีการพรรณานานกน่อยต่างกันไปในแต่ละเรื่อง Rice Without Rain พูดถึง จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เรื่อง The Kingdom of Make – Believe กล่าวถึงจังหวัดอยุธยา และเรื่อง The Big Mango หมายถึง จังหวัดภูเก็ต ดังที่จะเห็นได้ว่า เรื่อง Rice Without Rain กล่าวถึง จังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย แต่ก็เน้นไปที่หมู่บ้านแม่คัง (Maekung) ที่อยู่ห่างไกลตัวเมืองเชียงรายออกไป มีการบรรยายความแห้งแล้งและกันดาร จึงมีการพรรณนาเส้นทางที่จะเดินทางเข้าไปในหมู่บ้านว่า อยู่ห่างไกลเมืองออกไป ดังที่นักศึกษาที่เดินทางไปหมู่บ้านแม่คังบอกว่าต้องการเดินทางจากกรุงเทพ ฯ ไปเชียงใหม่ และต่อรถเมล์และเดินเท้าเข้าไปอีก กว่าถึงหมู่บ้านแม่คัง ดังมีข้อความบรรยายไว้ว่า

“But we have been traveling for two days, by overnight train from Bangkok to Chiangmai, and then by bus and by foot all day.”

(Rice Without Rain : หน้า 16)

เรื่อง Kingdom of Make-Believe มิได้ใช้ฉากเชียงใหม่ แต่กลับแสดงฉากของอยุธยาแทน สภาพความร้อนของอยุธยาถูกกล่าวถึงมาก สภาพของสถานที่ในอยุธยาถูกกล่าวถึงไว้หลายแห่ง โดยเฉพาะความรุ่งเรืองในอดีตที่ปัจจุบันมีแต่ซากให้เห็นดังที่กล่าวไว้ว่าวัด ซากปรักหักพัง ที่สะท้อนจิตวิญญาณของอดีตที่รุ่งเรือง เป็นซากของอดีตที่อยู่ท่ามกลางชีวิตปัจจุบันที่ยังดำเนินอยู่ต่อไป ข้อความบรรยายว่า

“... the totally silent mounds of earth surrounded by broken walls, the uneven rows of headless Buddhas with kites fluttering overhead, the ravaged spires encrusted with decayed vegetation surrounded by grazing water buffalo and frolicsome children, and the moss encrusted brick stairs leading to nowhere.”

(Kingdom of Make-Believe : หน้า 66)

เรื่อง The Big Mango ใช้จากภูเก็ท และให้ความสำคัญภูเก็ทว่า เป็นที่สองรองจากกรุงเทพ ฯ มีลักษณะเป็น เกาะหินปูนขนาดใหญ่ในทะเลอันดามัน ทางชายฝั่งทะเลตอนใต้ของประเทศที่ปฎิรูปตัวเองจากเหมืองแร่ร้างมาเป็นเมืองตากอากาศชั้นนำชื่อเสียงกระฉ่อนโลก คำอธิบายมีไว้ดังนี้คือ

“Phuket -- the Thai resort island in the Andaman Sea. Forty one minutes after the Silk Air flight arrived in Phuket, a Thai Airways domestic flight left there for the short hop back to Bangkok.”

(The Big Mango : หน้า 237)

“A large, limestone island set in the Andaman Sea just off the country's south coast, Phuket had reinvented itself in a single generation from a scarred landscape of abandoned strip mines, into a famed, international beach resort.”

(The Big Mango : หน้า 249)

2.1.5 วัดและบ้าน

Rice Without Rain:

วัด - 12, 13, 31, 79, 130, 135

บ้าน - 4, 12, 20, 22, 23, 25, 52, 58, 84

ศาลา - 3, 4, 6

ยุงข้าว - 24

Kingdom of Make-Believe:

วัด - 100, 115, 225, 226, 227

บ้าน - 47, 52, 54, 71

The Big Mango :

วัด - 302, 303,

การพรรณนาสภาพของสิ่งก่อสร้างแบบไทยมีปรากฏอยู่ในนวนิยายทั้งสามเรื่อง โดยเฉพาะสิ่งที่มีอยู่ในวัด เช่น กุฏิ และนวนิยายแต่ละเรื่องก็จะมีเรื่องของสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้คนในแต่ละแห่ง ดังจะเห็นได้ว่าเรื่อง Rice Without Rain เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของชาวชนบทในภาคเหนือ จึงมีเรื่องของวัดในภาคเหนือมีการกล่าวถึงชื่อวัดพระสิงห์ในจังหวัดเชียงใหม่ และการกล่าวถึงชีวิตของผู้คนในเรื่องก็จะมีสภาพของวัดแทรกอยู่ ดังเช่นเสียงของระฆังเล็กที่แขวนอยู่ตรงชายคา และแสงสะท้อนของกระเบื้องหลังคาวัด ดังที่มีบรรยายไว้ดังนี้

“In the distance she could hear the sweet tinkling of the tiny bells hung high on the wooden temple eaves.”

(Rice Without Rain : หน้า 12)

“Around the fire were about fifty people. Wrinked old faces inset with eyes that glittered like bits of orange tile from the temple roof.”

(Rice Without Rain : หน้า 13)

เรื่อง Rice Without Rain ยังพูดถึงสภาพของวัด ศาลาที่พักผ่อนในทุ่งนา ศาลพระภูมิที่ตั้งอยู่ในบริเวณบ้าน และทุ่งข้าวที่มีอยู่ทั่วไปในชนบทภาคเหนือ ส่วนเรื่อง Kingdom of Make-Believe ก็มีเรื่องของวัด และบริเวณที่ปฏิบัติสมาธิ ไว่เช่นกัน มีการกล่าวถึง สภาพของซากวัดร้างที่มีอยู่ในเขตจังหวัดอยุธยาที่อยู่ท่ามกลางทุ่งนาในเขตอยุธยาไว้ว่า

“... rising majestically above the flat, rich Central Plain, the ancient spire of a ruined temple of Ayudhya”

(Kingdom of Make-Believe : หน้า 49)

นอกจากนั้น ยังมีการกล่าวถึงลักษณะบ้านในเขตจังหวัดอยุธยาที่เป็นเรือนไทยแบบโบราณไว้อย่างให้เห็นภาพได้ชัดเจน แสดงภาพของบ้านใต้ถุนสูงมีบ้านหลายหลังสร้างมาไว่ต่อกันตามแบบลักษณะครอบครัวขยาย อธิบายรายละเอียดแม้แต่ลักษณะไม้ที่ใช้การต่อไม้แบบไม่ใช้ตะปู และมีชายคาออกมาคันความร้อน ดังที่กล่าวไว้ว่า

“... a house on stilts set beside a picturesque canal.) / a row of banana trees.”

(Kingdom of Make - Believe : หน้า 47)

“— a traditional Thai-style wooden structure raised on poles with high-pitched, inward sloping roofs decorated with stylized serpents. The house had been assembled and reconstructed from several old Thai houses which they had found in the countryside.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 52)

“– He and Paul and two Thai carpenters had installed glass windows instead of all-teakwood panels so that the room was brighter than those of most traditional Thai houses. The windows and door were screened. The house was build completely in teakwood except for the poles and floors. ... The roof overhangs kept out the heat, rain and glare of the Thai sun.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 54)

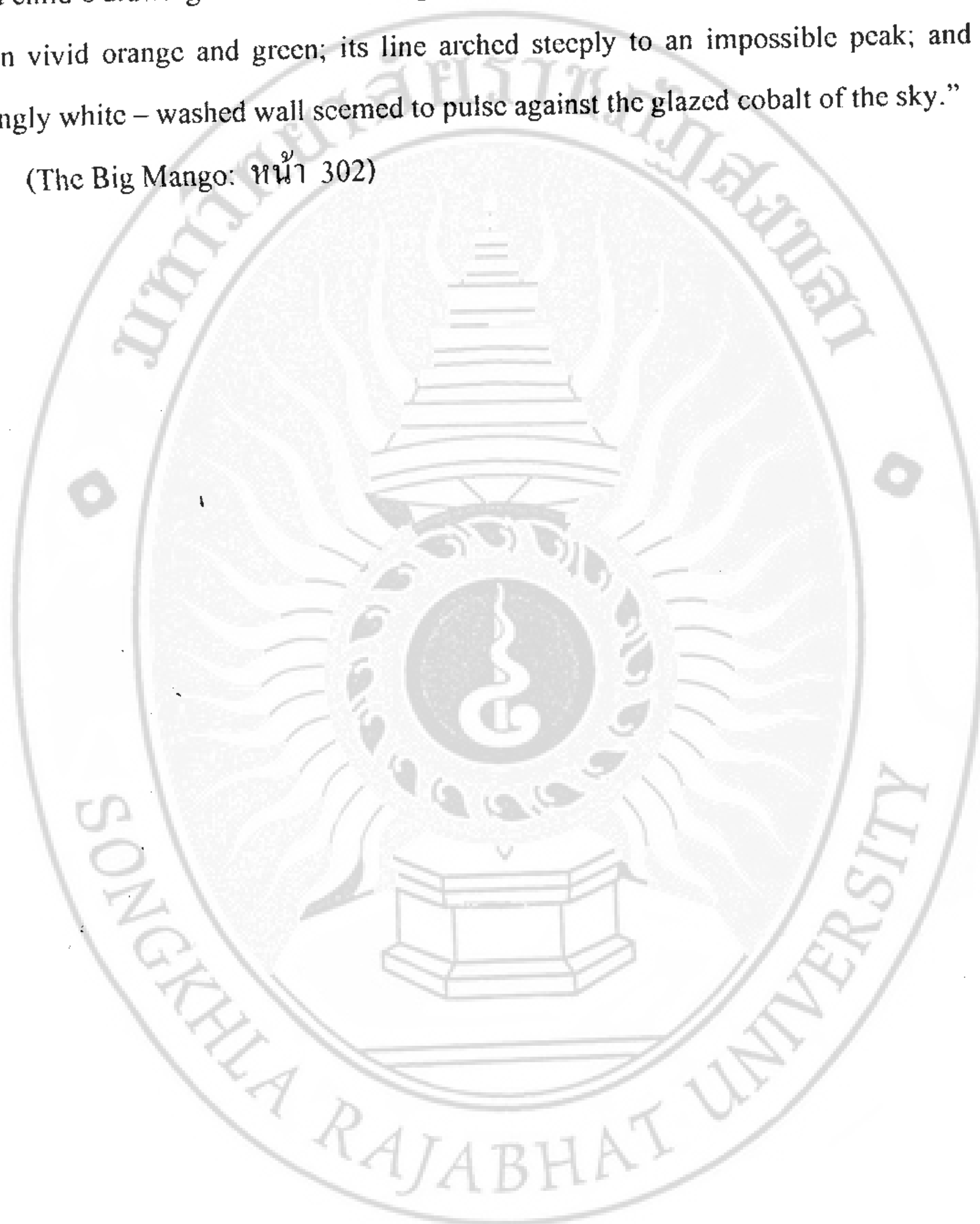
เรื่อง The Big Mango ไม่มีการบรรยายสภาพของบ้านอย่างละเอียดเหมือนเรื่องอื่น ๆ เพราะมักเกี่ยวพันกับสภาพชีวิตของคนทำงานกลางคืน จึงมีแต่ลักษณะของบาร์และโรงแรม แต่ก็ยังมีเรื่องเกี่ยวกับวัด โดยมีการบรรยายถึงกุฏิ โบสถ์และวิหารที่มีอยู่ในวัด ทำให้ได้เห็นบรรยากาศแบบไทยที่เป็นเมืองพระพุทธศาสนามากขึ้น ดังเช่น การบรรยายลักษณะของกุฏิพระ ว่าเป็นกระท่อมไม้เล็ก ๆ ที่อยู่เรียงเป็นแถว ทุกหลังสร้างบนเสาไม้สูง ใต้ถุนโปร่ง มีเพียงเสื่อและหีบเล็ก ๆ ตั้งอยู่ และบรรยายสภาพของโบสถ์ของศาสนาพุทธว่า ไม่ใช่ตึกงามแข็งแรงบึกบึนเช่นของศาสนาตะวันตก แต่มีลักษณะคล้ายภาพสวรรค์แบบจินตนาการของเด็ก มียอดแหลมสีทองสะท้อนแสง หลังคามุงกระเบื้องสีส้มและเขียวจัด ชุ่มประตูดั้งโคงได้รูปงดงาม กำแพงฉาบปูนสีขาวตัดกับสีน้ำเงินเข้มของท้องฟ้า การบรรยายมีดังนี้คือ

“... the simple, wooden huts where the Buddhist monks lived. They were arranged in modest rows, each structure raised above the ground on short stilts and bare inside except for a sleeping mat and a small chest.”

(The Big Mango : หน้า 303)

“The Buddhist temple – the wat – looked nothing at all like the dour edifices with which Western religions browbeat the docile. It was more like something straight from a child’s drawing of heaven. Its golden spires sparkled with light; its roof was tiled in vivid orange and green; its line arched steeply to an impossible peak; and its blindingly white – washed wall seemed to pulse against the glazed cobalt of the sky.”

(The Big Mango: หน้า 302)

2.2 ฉากด้านรูปธรรมที่เป็นสภาพธรรมชาติแวดล้อมตัวละคร เช่น ทิวทัศน์ แม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หุ่นโล่ง การพรรณนาการตกแต่งภายในบ้านหรืออาคารต่าง ๆ มีดังนี้ คือ

2.2.1 สภาพธรรมชาติที่แวดล้อมตัวละครและการตกแต่งภายในอาคาร

2.2.2 แม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลอง

2.2.1 สภาพธรรมชาติที่แวดล้อมตัวละครและการตกแต่งภายในอาคาร

Rice Without Rain : 1, 2, 3, 5, 12, 26, 36, 37, 89, 92, 95, 143, 159, 172-137

Kingdom of Make – Believe : 47, 51, 57, 58, 59, 60, 61, 71, 85, 243, 246, 269

The Big Mango : 296

ในด้านสภาพธรรมชาติที่แวดล้อมตัวละคร นวนิยายเรื่อง Rice Without Rain และ Kingdom of Make – Believe ใช้ฉากที่เป็นทิวทัศน์ชนบทของเมืองไทยอยู่มาก โดยที่เรื่องแรกกล่าวถึงสภาพของภูมิประเทศทางภาคเหนือไว้หลายตอน เช่น ฉากแรกที่เป็นส่วนเปิดเรื่องเป็นภาพของชนบท ผู้ประพันธ์ได้บรรยายไว้อย่างละเอียดถึงสภาพความร้อนที่แผดเผา ดินที่แตกกระแหง มีแต่ฝุ่น และ ความแห้งแล้ง ที่นำไปสู่ความทุกข์ยากของชาวนา ดังที่บรรยายไว้ว่า

“Heat the colour of fire, sky as heavy as mud, and under both the soil – hard, dry, unyielding.

It was a silent harvest. Across the valley, yellow rice fields stretched, stooped and dry. The sun glazed the afternoon with a heat so fierce that the distant mountains shimmered in it. The dust in the sky, the cracked earth, the shriveled leaves fluttering on brittle branches – everything was scorched.”

(Rice Without Rain : หน้า 1)

และตอนหนึ่งที่กล่าวถึงเทือกเขาเชียงดาวว่ามีต้นไม้สัก แต่สภาพก็แห้งแล้งขาดฝน มีการบรรยายไว้ว่า

“...the setting sun glowed behind the Chiangdao mountain range. Silhouettes of gnarled teak trees stood against the cloudless sky, stark and motionless.”

(Rice Without Rain : หน้า 5)

ตัวละครผู้สูงอายุคนหนึ่งก็พูดถึงสภาพทุ่งนาที่เคยอุดมสมบูรณ์ในอดีตว่ามีฝนตกในนาข้าว มีสัตว์ที่สามารถจับมากินได้จากทุ่งนา และในฤดูหนาวก็ยังเข้าป่าหาเห็ด ฟืชต่าง ๆ มากินได้ แต่ปัจจุบันในท้องเรื่อง พื้นดินกลับแตกกระแหง ไม่มีอาหารให้หากิน ได้อย่างในอดีตอีกแล้ว ดังคำพูดที่กล่าวไว้ดังนี้

“When the paddies are knee-deep in rainwater, we can catch snails, or soft-shelled crabs, and even some catfish. ... Or in the winter, we can go into the forest, and find pink and white mushrooms under moist ferns, or we cut the spikes of newly sprouted bamboo shoots from the grooves. ... But what is there now when the fields are cracked and hard, and the mountainsides barren even of leaves? ... We're hungry, all of us ---”

(Rice Without Rain : หน้า 37)

ส่วนเรื่อง Kingdom of Make – Believe ก็แสดงความจริงของสภาพชนบทภาคกลางไว้หลายตอน โดยเฉพาะทุ่งนาและต้นไม้ที่มีอยู่ในจังหวัดอยุธยา คำบรรยายที่กล่าวถึงสภาพทุ่งนาของอยุธยามีอยู่หลายตอนเช่น สภาพของทุ่งนาที่มีต้นไม้อยู่ตามคันนา มีทั้งภาพของนกที่เกาะบนหลังควาย ดังคำบรรยายต่อไปนี้

“...birds nesting on the backs of water buffalo;... papaya trees and areca palms bordering fields of deep green rice...”

(Kingdom of Make - Believe : หน้า 47)

มีการบรรยายทุ่งนาสีเขียวสดใสนั่นที่เอนลุ่มไปมา และหุ่นไล่กาที่ทำจากถุงพลาสติกก็ไม่สามารถทำให้มันกลัวได้ ดังที่บรรยายไว้ว่า

“... fields of vivid green rice waving in the wind. Birds completely ignored scarecrows made of white plastic sheets flapping in the breeze.”

(Kingdom of Make - Believe : หน้า 51)

ที่ริมทุ่งนานั้น ก็จะเห็นศาลบูชาตั้งอยู่ ดังคำบรรยายว่า

“A large white shrine stood at the edge of the ricefields, its orange roof of drained of color in the gathering darkness.”

(Kingdom of Make - Believe : หน้า 69)

และที่ทุ่งนาก็มีกองรวงข้าววางมัดไว้เป็นกองๆ ดังคำบรรยายว่า

“ In the fields, compact, straw-tied rice sheaves were heavy with their lackluster yellow kernels. Hundreds of these triangular-shaped bundles were lined in shadowed windrows,... ”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 243)

แต่สิ่งที่เป็นข้อสังเกตของตัวละครชาวตะวันตกอย่างโรเจอร์ที่อยู่เมืองไทยมานาน ได้กล่าวไว้ในตอนท้ายของเรื่อง แสดงความรู้สึกว่าสภาพธรรมชาติในเมืองไทยสูญหายไป เพราะป่าก็แทบจะไม่มีเหลือดังกล่าวว่า

“Not many forests left in this country.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 269)

แต่ในเรื่อง The Big Mango ไม่มีการบรรยายถึงสภาพชนบทของเมืองไทย เพราะเนื้อเรื่องดำเนินอยู่ในกรุงเทพ ฯ แต่ก็มีกรหิบบยกเอาลักษณะที่ดูแปลก โดยเฉพาะลักษณะแบบห้องน้ำไทย ที่ลิตเติล พรินเซส ซึ่งมีลักษณะแบบหลุมวางบนพื้น แทนที่จะเป็นห้องน้ำแบบของตะวันตก ดังที่กล่าวไว้ว่า

“Winnebago saw that it was the kind of toilet that just begged people to piss on the floor. It fact that was the only option, since it was nothing but an empty room with three holes in the stained concrete. He noticed that each hole was surrounded by what looked like a broken toilet seat stuck to the floor...”

(The Big Mango: หน้า 296)

2.2.2 แม่น้ำเจ้าพระยา และลำคลอง

Rice Without Rain :

แม่น้ำเจ้าพระยา : 132

ลำคลอง : 4, 5, 7, 9

The Kingdom of Make – Believe :

แม่น้ำเจ้าพระยา : 43, 137, 141, 161, 165, และ 171

ลำคลอง : 47, 97, 98, 123

The Big Mango :

แม่น้ำเจ้าพระยา : 97, 233, 254, 259, 265, 266

ลำคลอง : 206, 266, 267, 270, 278

แม้วนวนนิยายทั้งสามเรื่องจะพูดถึงสภาพทิวทัศน์ชนบทของสถานที่ต่าง ๆ กัน แต่สภาพธรรมชาติที่แวดล้อมตัวละครที่ทั้งสามเรื่องมีอยู่เหมือนกัน เพียงแต่ต่างกันที่ความมากน้อยในการพูดถึง คือเรื่องของแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลอง

นวนิยายเรื่อง Rice Without Rain พูดถึงแม่น้ำเจ้าพระยาเพียงครั้งเดียว ในฉากที่มีทหารมาล้อมประชาชนที่มาชุมนุมกันที่สนามหลวง ว่าทหารมาล้อมและกันมิให้นักศึกษาหนีไปทางฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนเรื่อง The Kingdom of Make - Believe และเรื่อง The Big Mango ต่างก็พรรณนาถึงสภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาและสภาพชีวิตบนลำน้ำนี้ด้วย ดังที่ ผู้ประพันธ์ได้พรรณนาภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านสายตาของตัวละครเอกในเรื่อง The Kingdom of Make – Believe ว่าเป็นแม่น้ำที่กว้างใหญ่ มีผักตบชวาลอยอยู่ในแม่น้ำ มีเรือหางยาว เรือบรรทุกทรายและข้าว เรือลำเล็กผูกโยงติดไว้ด้านท้ายเรือบรรทุกที่มุ่งไปทางอยุธยาและปากน้ำ ดังกล่าวไว้ว่า

“... wide Chao Phya River. Large patches of apple green water hyacinth sluggishly floated on the Bangkok side of the river and through it sped hang yao, sleek, narrow boats with long-tailed motors, endless lines of heavily laden rice and sand barges pulled by tugs and crowded ferries crisscrossing the river’s wind-blown wavelets between the banks of Bangkok and Thonburi. Smaller boats tied onto the rear of the barge processions hitchhiked rides upriver toward Ayudhya or downriver toward Paknam, the mouth of the river.”

(The Kingdom of Make – Believe : หน้า 43)

เรื่อง The Big Mango ก็บรรยายสภาพของเรือบรรทุกข้าวที่ล่องไปตามลำน้ำว่าดูเสมือนเป็นของเล่นทำด้วยไม้

“Phillips – A long train of broad-beamed teak rice barges was drifting slowly downriver toward the Gulf of Thailand, looking like a child’s wooden toys embedded forever in river of tin.”

(The Big Mango : หน้า 97)

ตัวละครในเรื่อง The Big Mango บรรยายความงามของแม่น้ำเจ้าพระยาว่าในท่ามกลางแสงแดดที่กำลังจางหายไป พื้นผิวแม่น้ำเจ้าพระยาก็เปลี่ยนเป็นสีเงิน

“... Phillips – its dusky surface turning to pewter in the fading light.”

(The Big Mango: หน้า 97)

นอกจากแม่น้ำเจ้าพระยา นวนิยายทั้งสามเรื่องยังพูดถึงลำคลองอื่น ๆ อีกด้วย โดยที่เรื่อง Rice Without Rain และ Kingdom of Make – Believe พูดถึงลำคลองนอกกรุงเทพ ฯ และ เรื่อง The Big Mango ใช้ลำคลองแสนแสบ นวนิยายทั้งสามเรื่องแสดงภาพชีวิตของคนไทยที่อยู่กับสายน้ำลำคลอง เรื่อง Rice Without Rain และเรื่อง Kingdom of Make – Believe กล่าวถึงการอาบน้ำในคลองของชาวชนบทว่าผู้หญิงเวลาอาบน้ำใช้ผ้าโสร่งกระโจมอกเวลาอาบน้ำและอาบน้ำให้ลูกในลำคลองดังที่บรรยายไว้ดังนี้

“...she unbuttoned her shirt and peeled the sweaty cloth from her back. With a deft twist, she untied the knot of her sarong and pulled up over her breasts. Wrapping the cloth tightly around her, she knotted the sarong....

She watched Dao cradle the baby as she waded into the river, tiny ripples fanning from her ankles. In midstream, where it was now only knee-deep because of the draught, Dao carefully sat down, hugging the baby to her.”

(Rice Without Rain : หน้า 6-7)

“ Just between the house and a row of banana trees a middle-aged woman wrapped in a sarong dipped a plastic red bowl into an earthenware klong jar full of water and threw the water over the head and shoulders of a small, naked child.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 47)

เรื่อง Rice Without Rain ยังได้แสดงสภาพของลำคลองว่า ในขณะที่ในชนบทยังมีน้ำใสสะอาดอยู่บ้างให้กับชาวบ้านได้ใช้ ในกรุงเทพนั้นน้ำในลำคลองกลับสกปรกดังภาพที่ มิน ฟง โฮ บรรยายไว้ในช่วงที่ตัวละครเอกเดินทางจากชนบทเข้าสู่หัวลำโพงว่า “ได้เห็นผู้คนยังใช้น้ำจากลำคลองเพื่ออาบน้ำและแปรงฟัน แต่น้ำที่ใช้นั้นสกปรก สีดำเหมือนถ่าน ดังการบรรยายที่มีไว้ดังนี้ คือ

“Jinda caught a glimpse of two girls squatting on a lopsided porch, brushing their teeth, and spitting the white foam onto a swamp as putrid the water looked like tar”

(Rice Without Rain: หน้า 98)

เรื่อง The Big Mango แสดงภาพชีวิตบริเวณคลองแสนแสบ และบรรยายสภาพคลองที่เน่าเหม็น บอกว่าคนเรียกคลองแสนแสบว่าเป็นท่อระบายน้ำเสีย มีแต่ของเหลวสกปรกสีดำ เมื่อเรือแล่นไปก็ม้วนเป็นระลอกทางท้ายเรือ ละอองน้ำจากหัวเรือที่สาดเข้ามาในเรือหางยางเป็นเหมือนน้ำสกปรกจากฝักบัว ดังสภาพที่ตัวละครในเรื่องบรรยายคลองแสนแสบไว้ดังนี้

“This is called Klong Saensaeb, the Saensaeb Canal, ...”

“Everyone calls it the sewer run. If you’ve got anything to use, I’d suggest you cover your face.”

“He (Eddie) glanced at the balck much through which the boat was plowing, and then back toward the garbage that was spiraling in their wake.” ... “...The spray off the boat’s bow misted back over him like dirty water from a shower.”

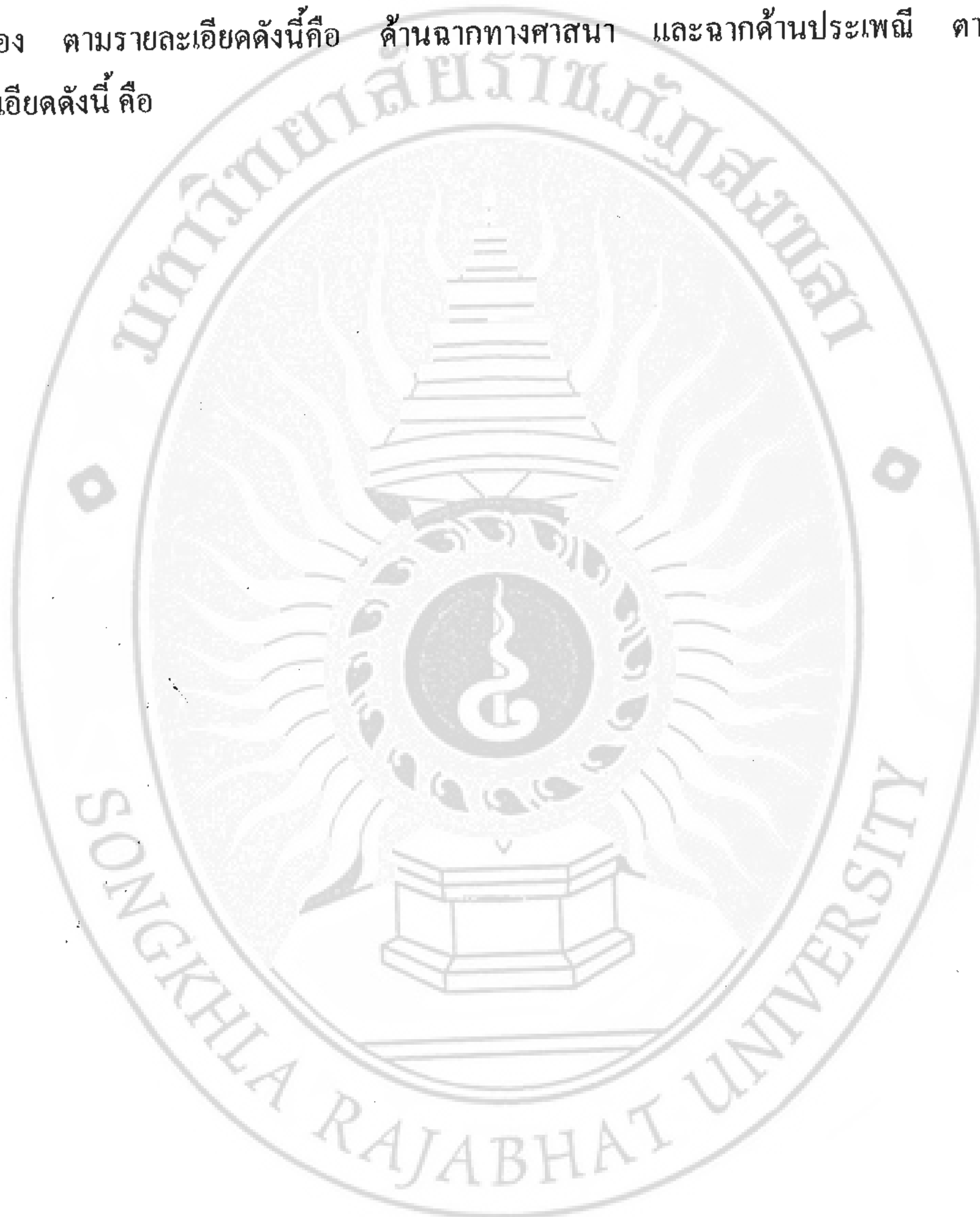
(The Big Mango : หน้า 266)

สรุป

จากการพรรณนาถึงสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ทั้งทุ่งนา แม่น้ำลำคลองของเมืองไทยในนวนิยายทั้งสามเรื่องดังกล่าวแล้ว ล้วนแสดงถึงความงามของสภาพธรรมชาติ แต่ก็แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ที่มีความแห้งแล้ง ความสกปรก สิ่งแวดล้อมที่เริ่มลดความงามลงจนถึงขั้นกลายเป็นสิ่งสกปรก

3. ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม เช่น ศาสนา จารีตประเพณี ค่านิยม
ศีลธรรม รวมไปถึงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร

นวนิยายทั้งสามเรื่อง มีเนื้อหาเด่นที่เกี่ยวกับศาสนา และจารีตประเพณีอยู่ทั้ง
สามเรื่อง ตามรายละเอียดดังนี้คือ ด้านฉากทางศาสนา และฉากด้านประเพณี ตาม
รายละเอียดดังนี้ คือ

3.1 ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมทางศาสนา ที่เกี่ยวกับเมืองไทยมีอยู่ในนวนิยายทั้งสามเรื่อง โดยที่ล้วนต่างแสดงสภาพของศาสนาในเมืองไทยว่าเป็นศาสนาพุทธ โดยแสดงไว้ดังนี้คือ

3.2 ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมด้านประเพณี

3.1 ศาสนา

Rice Without Rain : 56, 101

Kingdom of Make – Believe : 23, 63, 64, 81, 82, 83, 84, 89, 100, 107,
141, 225, 226, 227, 228, 267, 271

The Big Mango : 158, 172, 225, 226, 227

นวนิยายทั้งสามเรื่องแสดงภาพในมุมมองของผู้แต่งว่าคนไทยที่ได้พบเห็นดังที่นำเสนอในเนื้อเรื่อนั้นเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ มีการใช้ฉากที่มีภาพพระสงฆ์อยู่ในเนื้อเรื่องดังที่เรื่อง Rice Without Rain และ Kingdom of Make – Believe บรรยายภาพของพระสงฆ์ที่ออกบิณฑบาตในยามเช้า โดยเดินเรียงมาอย่างสำรวม ผู้ใส่บาตรมีความนอบน้อม และพระสงฆ์ก็ให้พรแก่ผู้ใส่บาตร ดังที่มีการบรรยายไว้ในนวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ว่า

“Just then five monks padded towards her in single file, their rubber sandals slapping softly against the asphalt. Heads bent, arms cradling a round alms bowl, they paused by the table. As the plump woman reverently ladled food into each bowl, each monk murmured a blessing, and then moved on.”

(Rice Without Rain : หน้า 101)

“In the distance, their saffron robes contrasting with the emerald green of ricefields, a single file of Buddhist monks walked unhurriedly in the direction of the house.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 63)

“Brian walked with Suntharee and stood just outside the gate. They placed their hands together in a Thai wai. Suntharee spoke softly in Pali: “Nimon kha (please stop.)”

The monks neither returned the wai nor looked up from the bowls. As each monk moved forward, Brian and Suntharee placed food in the bowl and thanked him for allowing them to gain Buddhist merit by offering him food.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 64)

เรื่อง The Big Mango มิได้แสดงภาพของคนไทยที่ใส่บาตรพระ แต่ก็ยังมีการกล่าวถึงบทบาทของพระสงฆ์ไว้ด้วยว่า ท่านทำหน้าที่ดูแลวัดและบริเวณโดยรอบ เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ไม่ว่าจะเป็นพิธีศพ ไปจนถึงการให้พร ผู้ชายไทยบางคนบวชเป็นพระตั้งแต่ยังเด็ก บางคนบวชเมื่อโตแล้ว เพื่อหนีโลกสับสนวุ่นวายมาแสวงหาความสันโดษในวัดสองถึงสามเดือน หรือบางทีอาจเป็นปี ๆ ดังการบรรยายไว้ดังนี้คือ

“Every wat has a complement of monks who lived in huts such as these – caring for the temple and its grounds, and occasionally conducting funeral rites or dispensing blessings. Some of the men had been chosen later in life to flee the terrors of the world and had retreated to a wat to live for a few months, or sometimes even years.”

(The Big Mango: หน้า 303)

ในเรื่องของการบวชนี้ เรื่อง Kingdom of Make - Believe ก็กล่าวไว้ในเนื้อเรื่องด้วย โดยพูดถึงการบวชว่าตัวเองซึ่งเป็นชาวอเมริกันก็เคยมาบวช 3 เดือน เมื่อพี่ชายเสียชีวิต และพูดถึงการบวชว่าเป็นสิ่งที่ผู้ชายไทยส่วนมากจะเข้ามาบวชอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อได้บุญดังที่กล่าวไว้ว่า

“ Just about every man becomes a monk for a short period. It's a way of gaining Buddhist merit.”

(Kingdom of Make-Believe: หน้า 23)

แม้ในเรื่อง The Big Mango จะมีได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจทางศาสนาไว้มาก่อนนวนิยายอีกสองเรื่อง แต่ตัวละครชาวตะวันตกคนหนึ่ง ซึ่งทำงานที่กรุงเทพฯ ก็ยังมีข้อวิจารณ์ลักษณะของคนไทยที่เขาคิดว่าเป็นอิทธิพลจากความเป็นชาวพุทธ ที่ทำให้มีความอดทน ยอมรับสภาพที่เกิดขึ้นโดยคิดว่า แนวคิดของศาสนาพุทธทำให้คนไทยอดทนกับทุกข์ได้ ถ้าให้ชาวคริสต์บอกความเชื่อทางศาสนาออกมาสักหนึ่งประโยค คงจะพูดว่า “จงปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนอย่างที่ท่านอยากให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อท่าน” สำหรับชาวไทยพุทธ คงเป็น “ช่างมันเถิด” ดังที่มีการกล่าวไว้ว่า

“It was the Buddhist thing that caused Thais to accept the annual rains so stoically, Bar firmly believed. If Christianity could be summed up in one line, it would be, ‘Do unto others as you would have them do unto you.’ If Thai Buddhism could be summed up in one line, it would be, ‘Shit happens.’”

(The Big Mango: หน้า 158)

3.2 ด้านประเพณี ที่มีอยู่ในเมืองไทยมีอยู่ในนวนิยายทั้งสามเรื่อง โดยที่ล้วนต่างแสดงสภาพของศาสนาในเมืองไทยว่ามีประเพณีที่เกี่ยวกับเป็นศาสนาพุทธ โดยแสดงไว้ดังนี้คือ

3.2 ประเพณี (งานศพ/งานแต่งงาน)

Rice Without Rain :

งานศพ : 146 – 150

งานแต่งงาน : 3, 12

Kingdom of Make – Believe :

งานศพ : 55, 64 186, 188, 190

งานแต่งงาน : 48

The Big Mango :

งานศพ : 150

นวนิยายทั้งสามเรื่องมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับประเพณีการจัดงานศพของคนไทย โดยบรรยายไว้ในสภาพที่แสดงให้เห็นการทำตามประเพณีการทำงานศพของชาวพุทธในเมืองไทยไว้ดังนี้

เรื่อง Rice Without Rain บรรยายสภาพตั้งแต่การสร้างเครื่องครอบโลงแบบหลังคาทรงแหลมและการเดินจงศพอ โดยมีพระนำขบวนจับด้ายสายสิญจน์ที่โยงไว้กับโลงศพ การสวดของพระ การร่วมพิธีเผาศพของชาวบ้านที่ใช้กิ่งสนและเทียนเล็กที่มัดรวมกันเพื่อใช้แทนดอกไม้จันทน์แบบที่คนในเมืองใช้กัน และการเผาพบนเชิงตะกอน คำบรรยายมีดังนี้ คือ

“Then the monks started chanting, their sonorous voices competing against the funeral music.”

(Rice Without Rain: หน้า 148)

“When the miniature temple was finished, it was set over the coffin, which was then hoisted onto a huge cart laden with flower wreaths and candles. A thick cord was tied to one end of the cart, for the monks and mourners to pull it to the cremation grounds.”

(Rice Without Rain : หน้า 146)

“Then the monks started chanting, their sonorous voices competing against the funeral music. ...the monks sprinkled blessed water into the little banana-leaf boats at each corner of the coffin.”

(Rice Without Rain : หน้า 148)

“Among the crowd, trays of funeral bouquets, delicate fans woven of pine kindling and incense, was passed around. ... People were tossing their pine bouquets into the fire, then backing away.”

(Rice Without Rain : หน้า 150)

“Soon the oldest monk lit the white thread leading to the funeral pyre. The thread burned its way past several branches and finally sparked off the oil-soaked kindling beneath the coffin. Within seconds flames leapt up, reaching high into the sky.”

(Rice Without Rain : หน้า 149)

เรื่อง Kingdom of Make - Believe แสดงภาพพิธีงานศพแบบไทยด้วยเช่นกัน แต่ก็แตกต่างจากสภาพงานศพในเรื่อง Rice Without Rain เพราะไม่มีการสร้างสิ่งครอบโลง แต่บรรยายถึงพิธีที่จัดกันแบบงานในกรุงเทพ มีการสวดศพ การวางพวงหรีด มีภาพวางหน้าหีบศพ การรดน้ำศพก่อนนำศพบรรจุเข้าโลง และการเผาศพบนเมรุ สภาพดังกล่าวมีคำบรรยายดังนี้ คือ

“Oy ... Her body lay in an elaborate casket elevated and surrounded by incense, wreaths and other flowers. Next to it was a large, very grainy, high-contrast head-and-shoulders photograph that had been blown-up ...

There was the sonorous chanting of Buddhist monks and the atonal melodies on xylophones, cymbals, gongs and drums. Mourners poured water over Oy's outstretched hand before the coffin was nailed shut and, finally, the actual burning of the body in the flames of the furnace.”

(Kingdom of Make - Believe : หน้า 188)

เรื่อง The Big Mango ก็ได้แสดงภาพรายละเอียดของงานศพแบบไทย แต่ก็ยังมีการกล่าวถึงงานศพของคนไทยไว้ว่า มิได้มีพิธีฝังแบบชาวตะวันตก แต่ใช้วิธีการเผาศพ ดังที่ตัวละครเอกสองคนคุยกันว่า

“Where is the body buried?”

“No... bury. Burn. This Thailand. We burn.”

“You mean the body was cremated?”

“Cremated. Yes.”

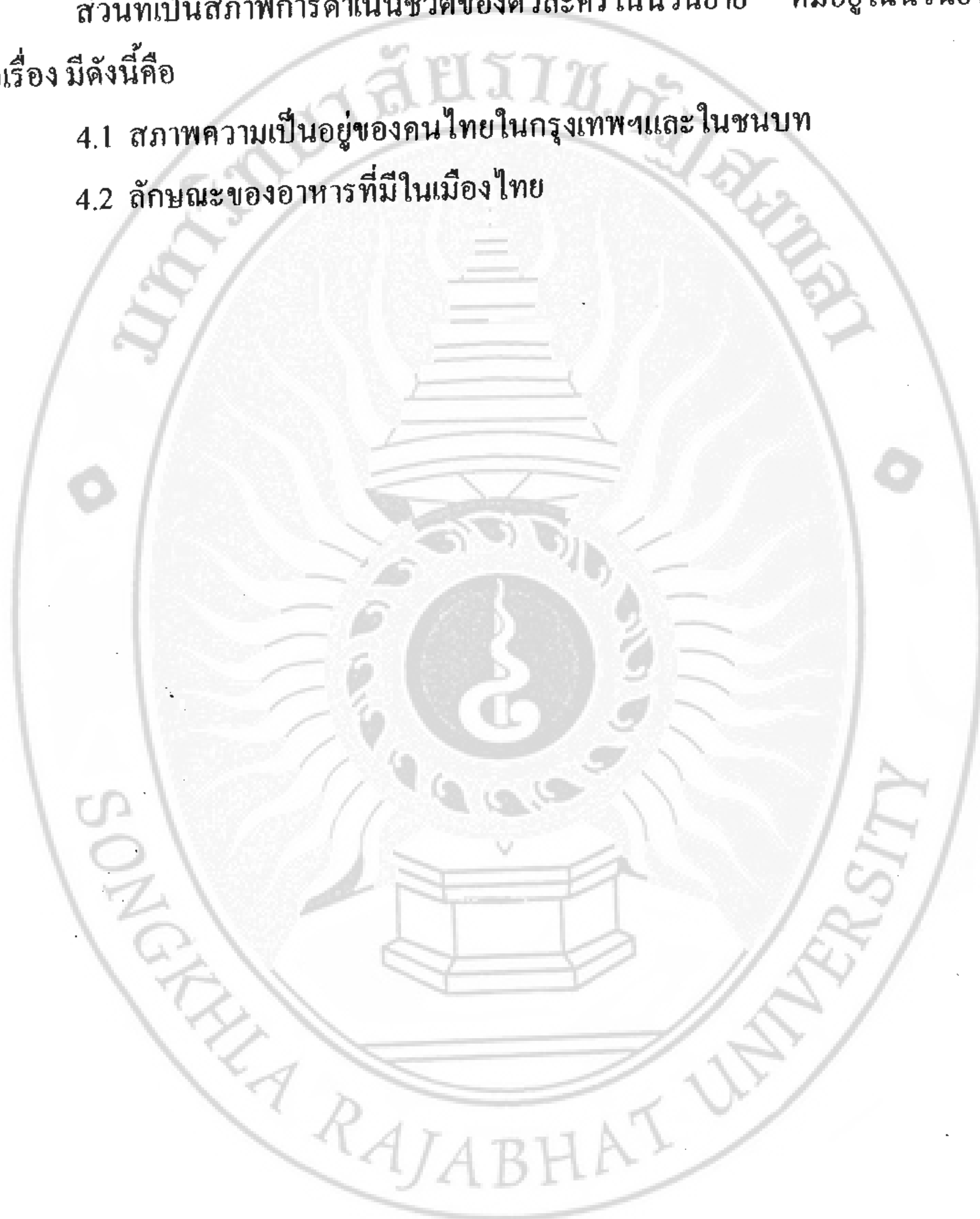
(The Big Mango : หน้า 150)

**4. ฉากที่เป็นสภาพการดำเนินชีวิตของตัวละคร รวมถึงแบบแผนการดำเนินชีวิต
ของชุมชนและสังคม**

ส่วนที่เป็นสภาพการดำเนินชีวิตของตัวละครในนวนิยาย ที่มีอยู่ในนวนิยาย
ทั้งสามเรื่อง มีดังนี้คือ

4.1 สภาพความเป็นอยู่ของคนไทยในกรุงเทพฯ และในชนบท

4.2 ลักษณะของอาหารที่มีในเมืองไทย

4.1 สภาพความเป็นอยู่ของตัวละครคนไทยในกรุงเทพ ฯ และในชนบท

Rice Without Rain:

ชีวิตคนชนบท -3, 20, 21, 24, 29, 30, 34, 35, 38, 49, 50, 51, 52, 96, 173,
175, 176

ชีวิตคนกรุงเทพ - 97, 98, 100

Kingdom of Make - Believe : 47, 84, 90, 105

The Big Mango : 196, 207, 208, 328

ฉากที่เป็นสภาพการดำเนินชีวิตของตัวละครในที่นี่ หมายถึงการดำเนินชีวิตของตัวละครเอกไทย รวมถึงกลุ่มคนไทยที่ผู้ประพันธ์นำเสนอไว้ในเนื้อเรื่อง โดยที่ผู้ประพันธ์นวนิยายทั้งสามเรื่องบรรยายสภาพวิถีชีวิตของคนไทยที่อยู่อาศัยและสัญจรไปมาในสถานที่ต่างๆในประเทศไทยที่ใช้เป็นฉากในเนื้อเรื่อง ในด้านการพรรณาสภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยนั้น นวนิยายเรื่อง Rice Without Rain และ Kingdom of Make - Believe กล่าวถึงสภาพการดำเนินชีวิตของคนในชนบท ที่เป็นชีวิตที่เรียบง่าย ในเรื่อง Rice Without Rain นั้นยังสะท้อนความแตกต่างของสภาพชีวิตของกลุ่มคนชนบทที่เรียบง่าย อยู่กับธรรมชาติ พึ่งพาและช่วยเหลือกัน ซึ่งต่างกับคนในกรุงเทพ ฯ ดังที่มิน ฟง โฮ ได้บรรยายสภาพวิถีชีวิตคนกรุงเทพ ฯ ที่ตัวละครเอกจากชนบทได้พบในวันแรกที่เดินทางมาถึงกรุงเทพ ฯ ว่าหัวลำโพงมีความพลุกพล่าน ผู้คนคับคั่ง เพราะเป็นประตูสู่กรุงเทพ ฯ ของผู้เดินทางมาจากต่างจังหวัด ภาพชีวิตที่คนค้าขาย สินค้าประเภทยาหม่อง ยาคม บัวยเค็ม สลับกับเสียงคนขับรถแท็กซี่ แย่งลูกค้ากัน เป็นภาพชีวิตที่เห็นได้ทั่วไปในกรุงเทพ โดยเฉพาะตามสถานีรถเมล์และรถไฟ และมิน ฟง โฮ ได้บรรยายชีวิตของคนในกรุงเทพ ฯ ที่ตัวละครเอกจากชนบท คือ จินดาเห็นที่หัวลำโพงไว้ดังนี้ คือ

“Vendors waving trays sliced of watermelon, plastic toys and, thick newspapers, swarmed around.

Want a taxi?

Chewing gum! Cough drops! Tiger balm! Horlicks! Sour plums!”

(Rice Without Rain : หน้า 98)

วิถีชีวิตของคนในกรุงเทพฯ มีน ฟง โฮ เริ่มด้วยภาพของสิ่งที่ไม่น่ารื่นรมย์ เพราะทันทีที่รถไฟแล่นเข้ากรุงเทพฯ ทันทีที่เด็กบนรถไฟตะโกนด้วยความตื่นเต้นว่า ถึงเมืองสวรรค์แล้ว (City of Angels) ก็ปรากฏภาพของที่อยู่แออัด ผู้คนต้องใช้น้ำช้อนอาบน้ำ และแปรงฟัน ดังการบรรยายที่มีไว้ดังนี้ คือ

“Jinda caught a glimpse of two girls squatting on a lopsided porch, brushing their teeth, and spitting the white foam onto a swamp as putrid the water looked like tar ...”

(Rice Without Rain : หน้า 98)

สภาพสังคมเมืองที่มีช่องว่างระหว่างชนชั้น คนรวยและคนจน มีสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันมาก บริเวณคนรวยอยู่มีรั้วสูงที่มีเศษแก้วเสียบไว้บนกำแพง ในขณะที่มีสลัมสำหรับคนจน ซึ่งมักจะมาจากครอบครัวในชนบท มีบรรยายไว้ดังนี้คือ

“High walls crowned with bits of broken glass bordered the road, behind which tiled rooftops hovered in the distance.”

(Rice Without Rain : หน้า 100)

ส่วนในแถบที่อยู่ของคนจน มีความแตกต่างออกไป บริเวณที่เป็นสลัม ซึ่งอยู่ใน แถบก่อนถึงหัวลำโพง เป็นภาพที่ มิน ฟง โฮ บรรยายไว้ว่าเป็น ภาพที่ไม่มีความสวยงาม แบบที่ทุกคนเรียกว่า กรุงเทพมหานคร มีแต่ที่อาศัย ที่ทำจากเศษกระดาษ เศษไม้ พลาสติกและลวดหนาม สิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นเพื่อพักอาศัยนี้ ไม่มีความเป็นระเบียบเลย คำบรรยายมีดังนี้ คือ

“... the train flashed past a dense, ugly section of huts. Bits of cardboard, warped planks, plastic sheets and chicken wire were all thrown together as if a storm had pushed all the houses of a very tacky village into one messy pile.”

(Rice Without Rain : หน้า 97)

ในส่วนชีวิตของคนในชนบท ของประเทศไทย ผู้ประพันธ์ เรื่อง Rice Without Rain กล่าวถึงสภาพความอดอยาก การไม่มีที่นาเป็นของตนเองของกลุ่มชาวนาภาคเหนือ ที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงราย สภาพความเป็นอยู่ของชาวนา การปลูกข้าว การเกี่ยวข้าว การเกี่ยวพาราตีของหนุ่มสาวชาวนา จนถึงงานแต่งงาน การทำคลอดแบบ ชาวบ้าน งานศพ การรักษาโรคภัยไข้เจ็บของหมอพื้นบ้าน อาหารการกินของชาวชนบท ที่เชียงราย มีปรากฏอยู่หลายตอนในเนื้อเรื่อง ดังเช่น การพรรณนารายละเอียดของกระบวนการเพาะต้นกล้าข้าว การไถนาไว้ว่า

“...Dao soaked two buckets of unhusked rice grains into a shallow basket of water, skimming off the empty grains that floated to the top. The remaining grains she poured into another basket lined with damp straw, and left them to germinate. Meanwhile Jinda ploughed and harrowed a tiny plot in the fields, careful to have the raised seedbed surrounded by a narrow ditch for irrigation. When the rice seed sprouted tiny green shoots, the two sisters dragged the basket to the fields and broadcast the seeds, carefully tossing handfuls of the damp grains onto the seedbed. For days, they watched

over the seedbed anxiously, waiting for the grain to take root and send the new shoots straight and strong above the mud. The next step was the hardest. Ploughing the dry fields...”

(Rice Without Rain : หน้า 158 – 159)

เรื่อง Rice Without Rain แสดงถึงการล่มสลายของวิถีชีวิตในชนบท อาชีพชาวนามีแต่ความยากลำบาก ต้องเสียค่าเช่านาราคาแพง ทำให้พากันอพยพมาอยู่กรุงเทพฯ หวังถิ่นฐานและอาชีพการทำนา เข้ามาขายแรงงานในกรุงเทพฯ คนงานก่อสร้าง รับจ้างเย็บผ้า ขายส้มตำ กาแฟ เพื่อส่งให้ลูกได้เรียนหนังสือ ไม่มีชีวิตที่ลำบากเหมือนตนเอง แต่ความผูกพันกับบ้านเกิด ก็ยังมีอยู่ จึงยังคิดจะกลับไปบ้านเดิม เมื่อมีเงินพอที่จะซื้อที่ดินทำนา ดังที่ชาวนาคนหนึ่งที่มีสภาพชีวิตแบบเดียวกับตัวเอกของเรื่องพูดไว้ว่า

“We rented six rai’s of land there (Chiangrai), but with the harvest so poor these last two years, there just wasn’t enough rice to live on....Everything’s richer near Bangkok, that’s why I’m moving my family there.... I’ve heard construction jobs pay pretty well. ... The wife can work a sewing machine –she could be a seamstress, easy. And the boys can go to school, maybe all the way to high school so they can work in air-conditioned banks when they grow up. And we’d may be run a small coffee shop, sell roast chicken and papaya salads ... And when we have enough money saved up, maybe we’ll buy us a big piece of land back home.”

(Rice Without Rain : หน้า 96)

ในบรรดาผู้อพยพเข้ามาขายแรงงานในกรุงเทพฯ ๓ นี้ ก็มีหญิงสาวจากชนบทที่เข้ามากรุงเทพฯ มีอาชีพเป็นหญิงโสเภณี เพราะสิ่งเดียวที่พวกเธอทำได้ คือการขายร่างกายตนเอง ในขณะที่พ่อต้องขายที่นาทำกิน แม่ต้องขายทรัพย์สินที่มีติดตัวอยู่ สภาพเช่นนี้

เป็นวิถีชีวิตที่ครอบครัวหลายครอบครัวที่ยากจนจากชนบทและเดินทางมากรุงเทพ ฯ ต้องทำกันตามที่ผู้หญิงคนหนึ่งที่ยินดาพบบนรถไฟบอกกับจินดาไว้ว่า

“And you don’t have to look so shocked, either. I’m sure girl from your village have landed up doing the same thing. It’s always the same story. Father has to sell off the land, the Mother pawns her earrings, and then daughter pitches in by selling the only things she has to sell – her body. It’s one way to make a living. And it’s better than selling off land and jewelry – after all, you can sell your body again and again.”

(Rice Without Rain : หน้า 94)

นอกจากนั้น สภาพของชีวิตที่หัวลำโพง มีชาวชนบทที่อพยพเข้ากรุงเทพ ฯ ที่นอนกันที่สถานีหัวลำโพง เป็นเสมือนการเห็นวงจรชีวิตของชาวนาที่หวังชีวิตที่ดีกว่าในกรุงเทพ ฯ แต่กลับยิ่งเลวร้ายกว่าเดิม ไม่มีแม้แต่ที่พักอาศัย ต้องอาศัยหัวลำโพงเป็นที่พักอาศัย ภาพที่มีการสรุปความคิดของจินดา ก็เป็นการสรุปตอนจบของชีวิตของบรรดาเกษตรกรจากต่างจังหวัดที่เข้ามาในกรุงเทพ ฯ ดังมีคำบรรยายไว้ดังนี้

“At the edge of the station platform, was a man asleep on a bench, his wife and brood of children huddled on the ground around him. They looked as if they had been camping on this spot for days, their blankets grimy with soot, their faces blank with exhaustion. ... On patches of lawn, or around a bench just outside the station, were little families huddled together. With a sinking feeling, Jinda realized that these were farmers like the one she’d just met on the train, come down to make a living in the City of Angels”

(Rice Without Rain : หน้า 98 - 99)

เรื่อง Kingdom of Make - Believe สภาพชนบทไทยในนวนิยายเรื่องนี้ ดิน
 บารัแรท แสดงภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยในชนบทด้วยเช่นกัน แต่เป็นเพียงการมอง
 ผ่านสายตาของตัวละครเอก คือ ไบรอัน เป็นภาพการดำรงชีวิตที่สงบ ไม่มีการแข่งขัน
 อย่างชีวิตในกรุงเทพฯ คนมีชีวิตเรียบง่าย ดังภาพที่บรรยายชีวิตคนที่อยู่ในแถบอยุธยา มี
 ภาพนกเอี้ยงที่เกาะหลังควาย ภาพวัด ต้นไม้ที่ขึ้นล้อมรอบคันทนา หญิงสาวที่ขี่รถจักรยาน
 อยู่ข้างทางรถไฟ

“... birds nesting on the backs of water buffalo; huge logs piled beside a
 dilapidated temple; papaya trees and areca palms bordering fields of deep green rice; a
 barefoot girl in a bright blue-and-red sarong standing beside her bicycle patiently
 waiting for the train to pass.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 47)

ภาพสถานที่และชีวิตในชนบท ที่ไบรอันมองเห็นจากรถไฟ ถูกบรรยายไว้
 อย่างละเอียด ทำให้ผู้อ่านนึกภาพเมืองไทยและการใช้ชีวิตอยู่ในชนบทไทยไปตามการ
 บรรยายได้อย่างชัดเจน ดังเช่น ตอนที่ ไบรอันมองเห็นบ้านแบบไทยอยู่ในสวนกล้วย
 ริมคลอง และมีหญิงวัยกลางคน นุ่งผ้าโสร่ง ใช้ขันตักน้ำจากคุ่มน้ำ อาบน้ำให้เด็กเล็ก ที่มี
 คำบรรยายไว้ดังนี้

“The train rounded a curve and slowed beside a house on stilts set beside a
 picturesque canal. Just between the house and a row of banana trees a middle-aged
 woman wrapped in a sarong dipped a plastic red bowl into an earthenware klong jar
 full of water and threw the water over the head and shoulders of a small, naked child.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 47)

แต่แม้ว่า ผู้ประพันธ์เรื่อง Kingdom of Make – Believe จะมีได้กล่าวอย่างละเอียดถึงความยากลำบากของชีวิตคนในชนบท และค่อนข้างจะให้การพรรณนาให้เห็นภาพทิวทัศน์ที่งดงามของชนบทไทย แต่เขาก็ยังมองเห็นปัญหาที่มีอยู่ในชนบทด้วยเช่นกัน แม้เนื้อเรื่องจะมีได้แสดงการวิเคราะห์ปัญหาชนบทไทย ว่าอะไรคือเหตุและผลที่ชนบทไทยเปลี่ยนสภาพไป แต่ ดีน บาร์แรท ก็นำเสนอภาพชีวิตของผู้หญิงไทย ที่งานในบาร์กับชาวต่างชาติ ว่ามาจากครอบครัวชาวนา ซึ่งถ้ารู้จักเก็บเงินก็就不用กลับไปมีชีวิตที่ลำบากในทุ่งนาอย่างในอดีต ดังกรณีของแดง ที่รู้จักเก็บเงิน และสร้างฐานะ จนมีบ้านทั้งในพัทยาและกรุงเทพ เมื่อแก่ตัวลงก็ไม่ต้องกลับไปใช้ชีวิตในทุ่งนาอีก ดังที่ โรเจอร์เล่าเรื่องของแดงให้ไบรอันฟังว่า

“She got some figure for a girl pushin’ thirty and she’s parlayed it into a pile of money. Been married to three guys –American, French and then an Aussie. She got one house in Pattaya and an apartment in Bangkok. That’s one little number that won’t be goin’ back to the ricefields when her tits start to sag, let me tell you.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 105)

แม้ว่าจะมิได้บรรยายรายละเอียดของสภาพการทำงานและชีวิตในชนบท นอกกรุงเทพฯ ที่ยากลำบากเหมือนอย่างที่มีน ฟง โฮ บรรยายไว้มากมายใน Rice Without Rain แต่ก็ยังมีการกล่าวเป็นนัยให้เห็นถึงชีวิตของตัวละครที่มาจากกลุ่มชาวนาและมายึดอาชีพเป็นหญิงบาร์อยู่ด้วย โดยให้ เห็นว่ามีผู้ที่มาจากครอบครัวชาวนา มายึดอาชีพทำงานบาร์ ได้แต่งงานกับคนต่างชาติและไม่มีวันที่จะหวนกลับไปสู่อาชีพชาวนาอีก โดยที่ผู้ประพันธ์เปรียบเทียบตัวละครนี้ไว้ว่าเสมือนปลาสร้อยที่ถูกจับใส่ตู้โชว์ให้คนดู แม้จะดูสวยงามแต่ก็ขาดความเป็นธรรมชาติเพราะถูกโยกย้ายออกจากธรรมชาติที่แวดล้อมและเป็นถิ่นที่อยู่อันแท้จริง ดังกล่าวไว้ดังนี้

“She got some figure for a girl pushin’ thirty and she’s parlayed it into a pile of money. Been married to three guys – American, French and then an Aussie. She got one house in Pattaya and an apartment in Bangkok. That’s one little number that won’t be goin’ back to the ricefields when her tits start to sag, ...”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 105)

“Brian glanced at the fishtank in which tropical fish swam amid coral formations, colored stones and vegetation. Like the girls themselves, they had been uprooted from their natural environment and released as part of a display in which they were to cavort, entertain and please the onlooker.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 105)

สภาพชีวิตของผู้หญิงทำงานบาร์ที่มักจะมาจากครอบครัวชนบทและยากจนนี้ มีอาชีพอยู่กับการหารายได้จากชาวต่างชาติที่มักมาหาความบันเทิง มีคนชาติต่างๆ เช่น พุด ถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันที่มาหาความสำราญกับผู้หญิงในบาร์ ที่มีการคอยชักจูงนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวตะวันตก ให้เข้าไปเที่ยวในบาร์ ไม่มีภาพของชีวิตรักแบบชนบทอย่างเรื่อง Rice Without Rain แต่กลับมีภาพของชายต่างชาติที่มาหาความสุขกับผู้หญิงไทยที่มาจากความล่มสลายของชนบท เป็นภาพชีวิตของผู้หญิงที่แต่งชุดบิกินีคอยหาแขกต่างชาติ ดังมีบรรยายไว้หลายตอน ดังนี้ว่า

“...a table of inebriated German tourists with bikini-clad dancers on their laps, ...”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 84)

“...the door opened as a dancer tried to coax tourists to enter the bar.”

(Kingdom of Make - Believe : หน้า 90)

“An elderly Caucasian couple smiled uncertainly and continued walking.”

(Kingdom of Make – Believe: หน้า 90)

เรื่อง The Big Mango มีลักษณะการนำเสนอสภาพชีวิตที่คล้ายคลึงกับ เรื่อง Kingdom of Make – Believe ที่มิได้นำเสนอภาพชีวิตของคนชนบท แต่ก็แสดงภาพของ ผู้หญิงกลางคืน ที่ต้องมาเป็นโสเภณีเพราะความยากจน และตัวเอกของเรื่องซึ่งเป็นคน อเมริกันกลับยกย่องคนกลุ่มนี้ ที่ต่อสู้กับความยากจนเพื่อครอบครัว ดังที่ตัวละครเอกกล่าว ถึงบรรดากลุ่มคนไทยที่ทำงานกลางคืนแถวชอยเคาบอกว่า

“You don’t see anything but a bunch of whores and thugs, do you? That’s all I saw for a long time, but most of them got shitty lives because of where they were born, not because of who they are. They work hard, they love their kids, and they deserve a better shake than they’ve gotten up to now. They’re good people, mostly.”

(The Big Mango : หน้า 328)

ชีวิตของคนในกรุงเทพฯ ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง The Big Mango ยังมีภาพ คนที่ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพฯ ซึ่งเมื่อรับผู้โดยสารชาวตะวันตก ก็มักจะพยายามพาผู้โดยสาร ไปเที่ยวบาร์ สถานอาบอบนวดหรือเที่ยวผู้หญิง ดังกรณีที่เมื่อแฮดดีและวินเนบาโก เรียก แท็กซี่ในกรุงเทพฯ เพื่อจะเดินทางไปโรงแรมโอเรียนเต็ล คนขับก็พยายามจะพาทั้งสองคน ไปสถานอาบอบนวดให้ได้ เมื่อทั้งสองคนไม่ยอมไป ก็ด่าคนทั้งสองว่า เป็นคนไม่ได้ ความ สู้พวกเยอรมันไม่ได้ ดังสภาพสถานการณ์ในเรื่องที่กล่าวไว้ดังนี้

“America good. You want massage?”

“No massage. The Oriental Hotel, please.”

“I know place,” the driver persisted. “Sexy girl. You have good time.”

“The Oriental,” Eddie repeated.

“Massage very nice. Make you feel number one. Special price for you.”

Eddie sighed and opened the back door of the Toyota. “Come on, Winnebago, forget it. We’ll walk a while.”

“Pai nai!” American all old lady!” the driver shouted after them as they got out. “Germany better. Germany like lady. Much party animal!”

(The Big Mango : หน้า 196)

เมื่อขึ้นรถแท็กซี่คันอื่น ทั้งสองคนก็ยังพบสภาพที่คนขับแท็กซี่ทำหน้าที่เหมือนเป็นนายหน้า ชักนำไปเที่ยวผู้หญิงอีก ดังตอนที่บรรยายไว้ว่าคนขับแท็กซี่คันที่ทั้งสองคนนั่งเพื่อเดินทางไปโรงแรมโอเรียนเต็ลพูดว่า

“Many number one girl!” the driver sang out jubilantly. “Give you good price. Two for one deal.”

(The Big Mango : หน้า 208)

4.2 อาหารของคนไทย

ในด้านสภาพการดำเนินชีวิตของตัวละครไทย มีสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะมีการกล่าวถึงอยู่มากในนวนิยายทั้งสามเรื่อง คือ ลักษณะอาหารของคนไทย

Rice Without Rain : 20, 21, 25, 26, 37, 36, 70

Kingdom of Make - Believe : 43, 53, 56, 70, 79, 80, 95, 106, 120, 168, 267

The Big Mango : 99, 130, 167, 185, 186, 316, 334, 338

Rice Without Rain เสนอภาพอาหารของคนไทยในลักษณะที่แสดงความแตกต่างของอาหารระหว่างชนบทที่ทุ่งนากำลังแห้งแล้งกับอาหารของคนในกรุงเทพ ฯ ที่ร่ำรวย คนในชนบทไทยขาดแคลนอาหาร อาหารหาได้จากทุ่งนา ป่า เมื่อใดที่ทุ่งนาและป่าแห้งแล้ง ชาวบ้านก็ขาดแคลนอาหาร ตามการบอกเล่าของตัวละคร ดังนี้คือ

“ We have no meat, no fish, no milk, ... When the paddies are knee-deep in rainwater, we can catch snails, or soft-shelled crabs, and even some catfish. ... Or in the winter, we can go into the forest, and find pink and white mushrooms under moist ferns, or we cut the spikes of newly sprouted bamboo shoots from the groves.”

(Rice Without Rain : หน้า 37)

เรื่อง Kingdom of Make-Believe ส่วนใหญ่ค่อนข้างจะพูดถึงเรื่องของเครื่องดื่มที่แพร่หลายอยู่ในเมืองไทย คือ เบียร์สิงห์ เบียร์อมฤต การกินแมลงของคนไทยกลุ่มหนึ่ง เป็นสิ่งที่มีการบรรยายไว้อย่างละเอียด ดังกล่าวไว้ว่า

“Dang reached into a small bag on the bar and extracted a crisp brown locust recently fried in oil. She snapped off its head and legs and popped the remainder of the rainy season delicacy into her mouth like popcorn. Brian noticed the nearby ashtray overflowing with tiny wings, claws, knotted antenna, twig-like tibia, flattened femur, compound eyes and mashed mandible.”

(Kingdom of Make – Believe : หน้า 120)

The Big Mango ก่อนข้างจะเกี่ยวพันกับชีวิตของคนทำงานกลางคืน จึงมีชื่อของเครื่องดื่มประเภทสุรา เบียร์ต่างๆที่มีอยู่ในเมืองไทย เช่น เบียร์สิงห์ เบียร์ร่มฤๅด แม่โขง ภาพของอาหารไทยที่กล่าวไว้ในเรื่องนี้ มักจะเป็นการบรรยายสภาพของกินริมถนน การกินอาหารแปลกๆในสายตาของตัวละครเอกชาวอเมริกัน เช่น การกินตักแตนทอดเป็นของว่าง และการกินข้อไก่ ยำตีนไก่ น้ำปลา และกินอวัยวะเพศวัวเพื่อเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ ดังคำบรรยายดังต่อไปนี้

กินแมลง

“He knew the Thais loved to snack on fried grasshoppers.”

(The Big Mango : หน้า 196)

อาหารแปลกๆ

“...do they really eat this stuff? Fried chicken knuckles? Chicken feet salad? Fish sauce? ... You squeeze the fish and shit that comes out of it is sauce? ...

.... “Oh, man, I don’t believe it. Sliced bull’s penis?” “The Chinese believe it’s good for your virility.”

(The Big Mango : หน้า 130)